

Kwaliteitskaart Rekenen

Kaart (nummer)	Voor wie geldt deze kaart/ Domein
Welk domein OP1	Onderwerp: Rekenen
Verantwoordelijke	Rekencoördinator
Geëvalueerd	Datum: 2 februari 2025

Doel:

Het doel van rekenwiskunde-onderwijs op De Kameleon is functionele gecijferdheid voor alle kinderen. Hierbij gaat het om adequaat handelen in functionele, dagelijkse situaties. Het begrijpen van rekenwiskundige concepten is het fundament van een goede rekenwiskundige ontwikkeling.

Op De Kameleon geven wij effectieve rekenlessen, afgestemd op wat onze leerlingen nodig hebben. Onze ambitie is dat 100% 1F en minimaal 78% 1S behaald.

Werkwijze:

Leerlijn

In de onderbouw wordt het rekenonderwijs georganiseerd aan de hand van de leer- en ontwikkelingslijnen van ParnasSys. We werken thematisch: binnen ieder thema worden aan de hand van de doelen lessen ontworpen en gegeven. De doelen komen daarnaast terug bij het spel in de hoeken.

Vanaf groep 3 gebruiken we voor rekenen de leerlijn van de methode Getal en Ruimte junior. Getal en Ruimte junior biedt de rekendoelen aan op referentieniveau 1F en 1S. Wij volgen in de basis de 1S-leerlijn. Dit betekent dat onze instructie en verwerking gericht is op de blauwe sommen en de verdiepende opdrachten. De zwarte sommen (1F) gebruiken we voor eventuele verlengde instructie, wanneer een minder complex niveau gewenst is.

Aanpassing van de leerlijn t.o.v. de methode: het onderdeel breuken (groep 6 blok 5) wordt naar voren gehaald en in de eerste helft van groep 6 aangeboden i.p.v. in het tweede deel.

Wij werken doelgericht aan de hand van blokplannen om zo flexibel met de methode om te gaan en ons onderwijs aan te passen aan onze leerlingen. De kwaliteitskaart blokplannen is te vinden in de lerarenmap.

Leertijd

De minimale leertijd is 5 uur per week.

Lesmodel

De leerkracht geeft de lessen met behulp van het EDI-model vorm. Onderstaand een overzicht van een instructieles.

Lesfases	Intensief	Basis	Verrijking
Automatiseren (10 min.)	Automatiseringsoefening (waar mogelijk) passend bij lesdoel		
Introductie	Activeren van voorkennis Oriëntatie op het lesdoel		
Instructie, begeleide inoefening en kleine lesafsluiting	Instructie Met materialen en coöperatieve werkvormen, waarbij zowel makkelijke als moeilijke sommen worden behandeld		Na een korte instructie zelfstandig verwerken
Zelfstandige verwerking	Verlengde instructie met concreet materiaal en vervolgens zelfstandig verwerken	Zelfstandig verwerken	Zelfstandig verwerken en vervolgens instructie op verdiept leerdoel
Grote lesafsluiting	Evaluatie op het lesdoel Terug- en vooruitblik		

Het automatiseren en memoriseren (minimaal tien minuten per dag) kan ook losgekoppeld worden van de les. Het automatiseren gebeurt aan de hand van de leerlijn automatiseren voor groep 1 t/m 8. Elke leerling vanaf groep 3 heeft een oefenboek met automatiseringsoefeningen. Deze oefeningen sluiten aan bij het leerdoel wat die week aan bod komt. Naast de oefenboeken zijn voor elk leerjaar spellen en materialen van Met Sprongen Vooruit beschikbaar. Aan de hand van deze materialen kan per leerdoel gewerkt worden aan het goed en vlot leren rekenen. Tot slot hebben we de software Bareka en Rekensprint. Elke maandag nemen we een Barekatoets af. Dit geeft ons inzicht in de power (beheersing) en speed (snelheid). Wanneer leerlingen een onderdeel nog niet beheersen of het nog niet snel genoeg kunnen, zetten we Rekensprint in. Aan de hand van dit programma oefenen de kinderen met hun eigen leerdoel. Dit kan ook thuis ingezet worden, in overleg met ouders.

Differentiatie

De Kameleon werkt niet met vaste niveaugroepen. Per leerdoel kan het verschillen wie intensievere begeleiding en wie verdieping nodig heeft. Tijdens de EDI-instructieles wordt bepaald welke leerling wat nodig heeft. Eerdere observaties en toetsen dienen als extra achtergrondinformatie. Ter observatie van het niveau van de leerlingen wordt tijdens de les gewerkt met het drieslagmodel (zie beleidsplan rekenen). Dit model wordt gebruikt voor het analyseren van probleemoplossend handelen van de leerling en biedt de leerkracht aanknopingspunten om het rekenen van leerlingen systematisch te analyseren en indien nodig in te grijpen in het leerproces.

Instructievoorbereiding

Op De Kameleon bereiden wij instructies voor op drie niveaus.

- De basisinstructie met hoge verwachtingen, gericht op de groepspopulatie en uitstroomniveau 1S. In deze basisinstructie zitten verdiepende vragen die aansluiten bij het huidige lesdoel, te denken valt aan hogere orde denk vragen volgens de taxonomie van Bloom.
- Een verlengde instructie. Dit houdt vaak in dat er op een ander niveau gehandeld wordt (handelingsmodel). Indien bruikbaar wordt de les ondersteund met materiaal. We zorgen

ervoor dat alle leerlingen, ongeacht hun startniveau, de kans krijgen om het lesdoel te beheersen.

- Een verdiepende instructie. Leerlingen die uitdaging nodig hebben, krijgen verdiepende instructie. We kiezen lessen uit van het Meesterwerkboek die aansluiten bij het reguliere lessen.

Intensivering

Leerlingen die moeite hebben met het zich eigen maken van de rekenstrategieën en het automatiseren krijgen verlengde instructie van de groepsleerkracht. Hierbij wordt de vertaalcirkel (zie beleidsplan) ingezet en herhaling geboden. Leerlingen die uitstromen op 1F-niveau maken de zwarte opdrachten. Het niveauboek is aanwezig voor leerlingen met een eigen leerlijn die niet op het 1F-niveau uit gaan stromen. Indien het streefniveau (1S) niet het verwachte uitstroomniveau is en het didactisch handelen hierop aangepast wordt, gebeurt dit altijd in overleg met de intern begeleider en ouders.

Verrijking

Leerlingen die zich de stof snel eigen maken, krijgen de mogelijkheid tot verdieping. Zij krijgen instructie en verwerking passend bij leerdoelen op een complexer niveau. Hierbij maken wij gebruik van het Meesterwerkboek. We bekijken per leerdoel voor wie dit passend is. Dit is afhankelijk van de beheersing van voorgaande leerdoelen binnen dit domein. Leerlingen die werken met het Meesterwerkboek, maken de blauwe opdrachten (1S) en de T- en V-opdrachten uit het werkboek. Voor de leerjaren 3 t/m 8 zijn de leskisten van Levelwerk beschikbaar. Dit zijn materialen voor meer- en hoogbegaafde leerlingen en kunnen als toevoeging op het Meesterwerkboek ingezet worden. Dit gebeurt in overleg met de meer- en hoogbegaafdheidscoördinator.

Procedure:

Didactisch handelen

De drie didactische pijlers bedragen: strategisch, betekenisvol en sociaal leren. Het doel van ons rekenonderwijs is functionele gecijferdheid en begrip van rekenwiskundige concepten voor alle leerlingen. Hierbij gaat het om adequaat handelen in functionele, dagelijkse situaties.

We gebruiken het handelingsmodel (concreet naar abstract) en het drieslagmodel om leerlingen zich de rekenstrategieën eigen te laten maken. We leren alle leerlingen de basisstrategie aan, waarna ruimte is voor variastrategieën van leerlingen.

Evaluatie en registratie

In het leerjaar 1-2 worden de doelen uit de leerlijn verwerkt in de instructies, het spel wat wordt aangeboden in de hoeken en de routines. Gedurende het hele schooljaar wordt de beheersing bijgehouden in de leerlijnen van Parnassys. Aan de hand van de resultaten worden de interventies bepaald en de differentiatiegroepen samengesteld. De groepen verschillen qua samenstelling per leerdoel.

Vanaf leerjaar 3 wordt twee keer per jaar de IEP rekentoets afgenomen. Daarnaast worden de methodetoetsen vanuit Getal en Ruimte junior gebruikt om kennis en vaardigheden van de leerlingen tussentijds te meten. De leerkracht houdt gedurende het blok bij welke leerling welk leerdoel behaald heeft en houdt dit bij in het blokplan. Blokplannen worden na elk blok geëvalueerd. Hierna worden momenten ingepland voor extra instructie binnen de groep of bij de

RT-er. Alle ingevulde blokplannen en evaluaties worden opgeslagen in SharePoint voor een transparante opvolging en borging van de afspraken. Zie kwaliteitskaart Blokplan.
De geanalyseerde gegevens van elke groep worden op schoolniveau en in een interventiegesprek met de intern begeleider besproken.

De kwaliteitskaart rekenen wordt jaarlijks geagendeerd bij de kwaliteitskring rekenen en geëvalueerd met het MT en het team. Dit helpt ons om de voortgang in beeld te brengen en het onderwijs voortdurend te verbeteren.

Organisatie

De kwaliteitskring is verantwoordelijk voor verdieping, borging en vernieuwing. Binnen het team hebben we een rekencoördinator. Wij volgen het protocol, signalering en observatie van leerlingen met ERWD, zoals staat beschreven in ons beleidsplan rekenen. Wanneer nodig kan de rekencoördinator diagnostisch onderzoek doen bij een leerling om te achterhalen waar hiaten zitten in de rekenontwikkeling. Dit initiatief ligt bij de groepsleerkracht.